

Spis treści

Wstęp

7

ROZDZIAŁ 1. Prawnomiędzynarodowe zobowiązania Polski i rozwój prawa wewnętrznego dotyczącego uchodźców po 1989 roku

12

1.1. Definicja uchodźcy w Konwencji genewskiej z 1951 roku oraz Protokole nowojorskim z 1967 roku

12

1.1.1. Ograniczenie czasowe i terytorialne

13

1.1.2. Kryterium przyznawania statusu uchodźcy

14

1.1.3. Przyczyny prześladowania

15

1.1.4. Inne okoliczności

18

1.2. Ochrona uchodźców w świetle Konwencji Genewskiej z 1951 roku

18

1.3. Procedura nadawania statusu uchodźcy w świetle ustawy o cudzoziemcach z 1997 roku

24

1.3.1. Podstawy prawne statusu uchodźcy

24

1.3.2. Składanie wniosku o nadanie statusu uchodźcy

25

1.3.3. Rozstrzygnięcia prawne możliwe po złożeniu wniosku

28

1.3.4. Postępowanie w sprawie nadania statusu uchodźcy

30

1.4. Nowelizacja prawa wewnętrznego w 2001 roku

32

ROZDZIAŁ 2. Instytucje zajmujące się uchodźcami w Polsce po 1989 roku

40

2.1. Uchodźcy w Polsce – doświadczenia historyczne

40

2.2. Podmioty rządowe

44

2.2.1. Międzyresortowa Komisja ds. Uchodźców

44

2.2.2. Biuro Pełnomocnika Ministra Spraw Wewnętrznych ds. Uchodźców

47

2.2.3. Biuro ds. Migracji i Uchodźstwa MSWiA

49

2.2.4. Departament ds. Migracji i Uchodźstwa MSWiA

52

2.2.5. Urząd ds. Repatriacji i Cudzoziemców

55

2.2.6. Rada ds. Uchodźców

56

2.3. Organizacje pozarządowe – pomagające uchodźcom

60

2.3.1. Polski Czerwony Krzyż

60

2.3.2. Polska Akcja Humanitarna (PAH)

68

2.3.3. Caritas Polska	72
2.4. Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców w Warszawie	76
ROZDZIAŁ 3. Uchodźcy w Polsce w latach 1992–2000 – dane i tendencje	81
3.1. Cudzoziemcy ubiegający się o nadanie statusu uchodźcy	81
3.2. Cudzoziemcy, którym nadano status uchodźcy	87
3.3. Cudzoziemcy, którym odmówiono nadania statusu uchodźcy	90
3.4. Cudzoziemcy, wobec których umorzono postępowanie o nadanie statusu uchodźcy lub pozostawiono wniosek bez rozpoznania	93
ROZDZIAŁ 4. Sytuacja społeczna uchodźców w Polsce w świetle badań empirycznych	97
4.1. Cel i metodologia badań	97
4.1.1. Cel badań oraz główne tematy badawcze	97
4.1.2. Metoda badań	98
4.1.3. Narzędzia badawcze	99
4.1.4. Przebieg i trudności w przeprowadzeniu badań	101
4.2. Charakterystyka ośrodków dla uchodźców	105
4.3. Sytuacja życiowa i problemy cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy	110
4.4. Sytuacja życiowa i problemy uznanych uchodźców	121
4.5. Realizacja wybranych praw socjalnych uchodźców	131
4.6. Proces integracji uznanych uchodźców ze społeczeństwem	142
4.7. Stosunek społeczności oraz instytucji lokalnych do uchodźców	150
ROZDZIAŁ 5. Uchodźcy jako potencjalni członkowie społeczeństwa polskiego	160
5.1. Programy integracyjne	160
5.2. Stosunek opinii publicznej do uchodźców	170
5.3. Istota problemów i kwestii społecznych	180
Zakończenie	186
Bibliografia	194
1. Monografie i opracowania zwarte	194
2. Artykuły w czasopiśmie i tomach zbiorowych	196
3. Akty prawne	198
4. Dokumenty urzędowe, ekspertyzy	200
5. Broszury i biuletyny informacyjne	204